

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50 od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Nova akcija Anglije za učvrstitev miru:

Konferenca monarhov v Londonu

Na pobudo angleškega kralja se bodo v ponedeljek sestali v Londonu vsi evropski monarhi, da se dogovore o skupnih smernicah mirovne politike v Evropi

LONDON, 18. novembra. h. »Evening Standard« poroča, da se bo v ponedeljek sestala v Londonu pod predsedstvom angleškega kralja konferenca monarhov, na katero so povabljeni rumunski, grški, švedski, norveški in belgijski kralji, nizozemska kraljica in jugoslovanski knez namestnik Pavle. Grški rumunski, norveški in belgijski kralji so že prispeli v London, jutri prispe tja švedski kralj, pojutrišnjem pa nizozemska kraljica. Na tej konferenci bodo proučili pereča mednarodna vprašanja in določili skupne smernice glede mirovne politike v Evropi.

Važna seja francoske vlade

PARIZ, 18. novembra. e. Danes ob 16 bo v Elisejski palači seja ministr-

skega sveta pod predsedstvom prezidenta republike Lebruna. Na seji bodo temeljito razpravljali o političnih vprašanjih in o stališču, ki ga naj zavzame Francija pri razgovorih z angleškimi ministri 23. t. m. v Parizu. Zadnje čase se v tujakšnih političnih krogih mnogo govori o možnosti zblizanja Francije in Nemčije. To zblizanje nje naj se pokaže s sklenitvijo spora zuma o nenapadanju ali s sličnim dogovorom kakor je bil sklenjen po monakovskem sestanku med Hitlerjem in Chamberlainom. Zunanemu ministru Bonnetu pripisujejo željo, da to čimprej ustvari.

Dogovori kralja Karola v Londonu

BUKAREŠTA, 18. novembra. e. Ves rumunski tisk navdušeno piše o pri-

srčnem sprejemu kralja Karola v Londonu. Po vsej državi se govori samo o tem. Poleg svečanosti sprejema pa v političnih in diplomatskih krogih zlasti podčrtavajo gospodarske in politične rezultate potovanja kralja Karola v London. Po poročilih iz Londona je imel kralj Karol dalje razgovore s Chamberlainom in zunanjim ministrom Halifaxom v navzočnosti rumunskega zunanjega ministra Petresa Comnena. Včeraj je kralj sprejel tudi več vodilnih osebnosti iz gospodarskih in finančnih londonskih krogov. Na podlagi teh razgovorov je treba podčrtati dva važna rezultata potovanja kralja Karola: političnega in gospodarskega. Glede gospodarskega sodelovanja med Anglijo in Rumunijo je treba zabeležiti dogodek velikega pomena: Ne gre za formalno posojilo, temveč za ogromne investicije angleškega kapitala v rumunskih podjetjih, zlasti v rumun-

ski industriji. V dobro poučenih krogih cenijo te investicije na 20.000.000 funtov sterlingov. Na ta način se Rumuniji odpira dobra perspektiva ne samo v njenem gospodarskem razvoju, temveč tudi v političnem pogledu. Znano je, da Angleži investirajo svoj kapital samo tam, kjer se to krije s političnimi cilji Anglije in zaradi tega je računati na okrepitev političnih vezi med Anglijo in Rumunijo.

Hitlerjev zaupnik v Londonu

LONDON, 18. novembra. e. Doznajajo, da se je zadnje dni mudil v Londonu Hitlerjev odposlanec Johann Hans Winkler. Bival pa je tam incognito in se je o tem zvedelo šele po njegovem odhodu.

Kralj Jurij VI.

Ki je kot vladar britanskega cesarstva dal pobudo za sestanek evropskih monarhov v svrhu posvetovanja o mednarodnem položaju in o skupni akciji za učvrstitev miru

Šahovski turnir na Holandskem

Utrecht, 18. novembra. Snoči je bilo tu igrano osmo kolo v turnirju osmih najboljših šahistov sveta. Tri partije so bile po peturni igri do prekinitve končane. Predvsem sta se Botvinnik in Fine že po 19 potezah zedinila za remis. Oba sta igrala partijo zelo previdno. Otvoritev je bila ruska. Tudi Keres in dr. Euwe sta remizirala. Keres je otvoril s Retjevim sistemom, dr. Euwe pa se je branil slično kakor svojčas dr. Lasker v znameniti partiji s Retjem v New Yorku l. 1924. Partija je imela čisto pozicijski značaj. Izgledalo je nekaj časa, da je Keres v prednosti. Potem je Keres še z žrtvijo kvalitete poskusil prodor. Dr. Euwe pa je našel nepriznanih paradi, ki je rešila položaj. Zelo oster tok je imela partija Capablanca-Flohr. V Grünfeldovi indijski obrambi je Capablanca vzel črnemu žrtvovanega kmeta in ga kljub vsem težavam uspešno držal. Pozicija pa je bila tako komplicirana, da sta oba nasprotnika, predvsem Flohr, že po 12 potezah zašla v časovno stisko. Tedaj je Flohr žrtvoval skakača za napad, Capablanca je žrtve sprejel, nato pa lepo žrtvoval figuro ter še kvaliteto nazaj. Nasenkraj je bil Flohr v brezupnem položaju. Izgubil bi bil partijo sicer itak že na vsak način, pospešilo pa mu je konec prekoračenja časa. Prekinjena je ostala partija Reshevsky-dr. Aljehin. V Nimcovičevi obrambi je dr. Aljehin prišel najprej kot črni v prednost ter je imel dolgo časa iniciativo. Reshevsky je zašel že zopet v hudo časovno stisko, tedaj pa se je svetovni prvak v neravnosti prenel in napravil, hotel izkoristiti nasprotnikovo pomanjkanje časa, hitro nekaj slabših potez. Reshevsky pa, ki velja za najboljšega igralca hitrih partij na svetu, je vse napake dr. Aljehina izbral, dobil kmeta, se rešil časovne stiske, ter ima sedaj prekinjeni poziciji v trdnjavski končnici kmeta več. Dr. Aljehin ima sicer rad reducirana materiala, še nekaj izgledov na remis, bolj verjetno pa je, da bo partija prinesla svetovnemu prvaku nov poraz. Partija bo dokončana drevi, ko se igrajo zopet samo prekinjene partije. Iz 7. kola je še ostala prekinjena partija Botvinnik-dr. Aljehin. Najnovejša poročila, podana na podlagi analiz, pravijo, da stoji v tej partiji Botvinnik popolnoma na zmago in da nima dr. Aljehin skoro nikakih izgledov na remis. V nadaljevanju v sredo zvečer je Keres, kakor je bilo pričakovano, porazil Finea. Stanje po 8. kolu: Fine 6, Keres 5 in pol, Capablanca 4 in pol, Botvinnik 3 in pol (1) dr. Aljehin 3 (2), Reshevsky 3 (1), dr. Euwe 2 in pol, Flohr 2.

Zasedanje narodnega predstavništva

Praga, 18. nov. br. Včeraj popoldne se je prvič po reviziji državnih meja sestalo češkoslovaško narodno predstavništvo. V poslanski zbornici in senatu je general Syrový v imenu vlade podal daljšo izjavo, v kateri je podal smernice za bodoče delo. Poslanski zbornici je bil nato predložen zakon o avtonomiji Slovaške in zakon o izrednih pooblastilih vladi. Prihodnji teden bo narodno predstavništvo izvolilo novega prezidenta republike. Kot edini kandidat je določen sedanji zunanji minister dr. František Chvalkovsky.

»Svoboda« pod Madžari

Praga, 18. nov. e. »Česko Slovo« poroča o krvavem dogodku med madžarsko okupacijo v Kekebutu v južni Slovaški. Tam je namreč kolonija Čehov in Slovakov, med katerimi je največ bivših legionarjev. Madžari so takoj po okupaciji mnogo oseb aretirali in štiri znane nacionaliste, med temi enega Čeha in enega Slovaka, obesili.

CURIE, 18. novembra. Beograd 10.—, Pariz 11.675, London 20.845, New York 442.50, Bruselj 74.85, Milan 23.30, Amsterdam 240.70, Berlin 177.25, Praga 15.15,

Korektura meje med Nemčijo in ČSR

Začasna meja bo revidirana na 126 krajih — Tudi od Slovaške zahtevajo Nemci nove odstopitve ozemlja

Praga, 18. novembra. e. V političnih krogih vlada veliko razburjenje zaradi novih zahtev Nemčije v pogledu razmejitve Čeprav o tem ni nobenih službenih podatkov, se iz zanesljivih virov doznavajo, da so predvidene spremembe sedanje razmejitvene črte v 126 krajih. Vse te spremembe gredo v korist Nemčije, samo v štirih krajih v korist Češkoslovaške. V zvezi z zadnjimi zahtevami Nemčije je tudi potovanje zunanjega ministra dr. Chvalkovskega v Berlin. Doznajajo, da zahteva Nemčija poleg ozemlja južno od Domažlic in severno od Kralovih Dvorov tudi nekatere slovaške kraje. Po zanesljivi-

vih informacijah zahteva Nemčija od Slovaške, da ji odstopi kraj Devin, prvi območno postaja na železniški progi med Dunajem in Bratislavo. S tem bi Nemčija prekoračila Moravo, ki je bila doslej mejna reka med Slovaško in Nemčijo. Po zadnjih informacijah pa se zdi, da je Nemčija popustila v večjem delu svojih zahtev, tako da je verjetno, da bo dr. Chvalkovsky dosegel zadovoljivo rešitev. Zatrjujejo, da je Nemčija v glavnem ponustila zaradi tega, ker je zadovoljna z razvojem notranjepolitičnih razmer na Češkoslovaškem.

Slovaki hudo razočarani nad Poljaki

Poljaki zahtevajo novo ozemlje od Slovačkov — Oster članek dosedanjega največjega prijatelja Poljske

Praga, 18. nov. Veliko vznemirjenje in nerazpoloženje je v tujakšnih političnih krogih izzvala vest, da je pri pogajanjih med Slovaki in Poljaki za definitivno ureditev meje poljska komisija stavila nove zahteve. Poljaki zahtevajo, da jim Slovački odstopijo ozemlje južno od Čadce kakor tudi področje Visokih Tat. Te pretirane zahteve poljskih predstavnikov bodo ne dvomno še bolj ohladile odnose med Češkoslovaško in Poljsko. Zlasti pa med Slovaki in Poljaki. To je razvidno tudi iz pisanja slovaških listov »Slovake«, glavni organ stranke narodnega edinstva, piše med drugim:

Znani polonofni poslanec Sidor je te dni napisal v obrambo Slovaške članek proti našim slovaškim bratom »Slovaški hlas« je dobil te dni celo vrsto pismen zlasti iz katoliških krogov, v katerih izražajo svoje ogorčenje nad zadržanjem Poljske na pram Slovačkom. Dosti smo razpravljali o

tem, da so Poljaki naši veliki bratje in prijatelji. Rekli so nam z dobro poučene strani, da pride do manjših korektur na meji in da bodo te korekture vzajemno izvršene. Toda Poljaki so zahtevali del našega telesa in to s pravico močnejšega. Nemcem ni ničesar očitati, toda Poljske ne bo mogel v zgodovini nihče opravičiti. Naša zgodovina je bila večna borba proti germanizaciji. S svojim lastnim telesom smo mi Slovaki stoletja branili ostale Slovence. Mi smo bili v prvi črti, obkoljeni na vseh straneh od sovražnikov. Vzhodni Slovani bi morali vsaj na videz zavarovati naš hrbet. Toda nasprotno, ko je bilo to najbolj potrebno, so nas Poljaki napadli za hrbtom in zasadiли nož v naše telo. To je greh, ki ga nihče ne bo mogel opravičiti. Ničesar ni bilo storjeno samo nam, temveč vsem Slovanom. Večjega izdajstva nad Slovani še ni nihče zakrivil.

Kakšna bo madžarska »agrarna reforma«

Madžarski magnati ne bodo prizadeti, ker bo vsa »reforma« samo na papirju

BUDIMPEŠTA, 18. nov. br. V madžarski javnosti vlada največje zanimanje za reforme, ki jih je napovedal predsednik vlade dr. Imr. dy ob sestavi nove vlade. Vlada sama do sedaj službeno o tem ni objavila še ničesar, vendar pa se iz dobro poučenih krogov doznavajo, da pripravljata vlada zaenkrat naslednje ukrepe: 1. Revizijo poslovnika parlamenta, tako, da bodo pravice parlamenta in poslancev znatno okrnjene ter da bo vlada dobila takšen vpliv da bo parlament dejansko zgolj še formalni posvetovalni organ. 2. Izpolnitev državne obrambe s povišanjem stalnega kadra in modernizacijo oborožitve. 3. Agrarna reforma in 4. Poostrežitev ukrepov proti Židom.

V široki javnosti vlada največje zanimanje za agrarno reformo. Ob priliki propagande za pridobitev Slovačkov in

Ukrajincev med pogajanjimi za revizijo češkoslovaške meje je madžarska vlada na vsa usta obetala, da bo izvedla agrarno reformo v enakem obsegu, kakor je bila izvedena na Češkoslovaškem. Napovedovala se je razdelitev veleposestev med poljedelce proti nizki odškodnini. Ta napovedovanja so izzvala med madžarskimi magnati veliko razburjenje, ker so bili vsi prepričani, da se bo po uspehu, ki ga je dosegla vlada pri reviziji češkoslovaških meja, to res tudi zgodilo. Kakor pa se je sedaj izkazalo, so bile to le prazne obljube, ki jih vlada ne misli izpolniti. Izvedena bo le navidezna agrarna reforma, s katero madžarski magnati in veleposestniki ne bodo prav nič prizadeti. Načrt zakona o agrarni reformi predvideva samo to, da morajo tuji državljani in oni madžarski državljani, ki živijo stalno v tujini, nadalje velike delniške družbe in trgovska

velepodjetja, če imajo nad 300 ha obdelanih zemljišč, dati presežek nad 300 ha v zakup poljedelcem in malim posestnikom. Glede zakupnine zakon ničesar ne določa. Agrarni interesi bodo na ta način na milost in nemilost prepuščeni veleposest-

nikom, ki bodo, kakor domneva, zahtevali za zemljišča tako visoko najemnino, da je agrarni interesi ne bodo zmogli in bo tako vsa »agrarna reforma« ostala le na papirju.

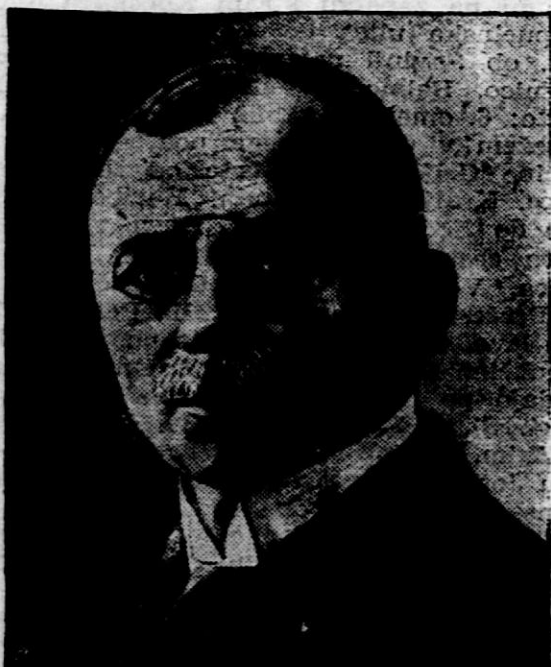
Program pogrebnih svečanosti v Ankari

Kemala Atatürk bode pokopali z najvišjimi častmi v ponedeljek dopoldne

Carigrad, 18. novembra. e. Velika narodna skupščina je že določila program pogrebnih svečanosti Kemala Atatürka od Carigrada do Ankare. Obenem je pa tudi določil spored pogreba v Ankari. Po tem programu prispe krsta s truplom v prestolnico v nedeljo 20. novembra ob 10 dopoldne. Na železniški postaji se bodo poklonili velikemu predsedniku novi predsednik republike İsmet İnönü, predstavniki vlade, narodne skupščine, mestne občine, narodni poslanci itd. Ko preneso krsto na ankarska tla, bo godba zaigrala posmrtno koračnico. Nato bo krsto dvignilo 12 generalov in jo preneslo na lafeto. S postaje bo sprevod krenil k narodni skupščini, ob vsej poti bodo čete tvorile špalir. Ko krsto položijo na katafalk, bo oddan 101 strel. Pred narodno skupščino bo 12 narodnih poslancev dvignilo krsto in jo bodo prenesli na pripravljeno katafalk. Na obeh straneh katafalka bo gorelo po 6 bakelj. Častno stražo bodo tvorili po 2 generala,

2 nižja oficirja in 2 vojaka. Ob 13. se poklonijo velikemu pokojniku predsednik republike İsmet İnönü, nato narodni poslanci, visoki vojaški in civilni funkcionarji, nakar bo sledil defile šol in naroda. Na dan pogreba 21. novembra ob 9. se zbera delegacije in predstavniki iz vseh krajev Turčije pred narodno skupščino; zbiralnice tujih delegacij je v hotelu »Ankara-Palace«. Oddelkom domačih in tujih vojsk so dodeljeni posebni prostori. Ob 10. bo 12 narodnih poslancev dvignilo krsto in jo preneslo na lafeto, kjer jo obstopi 12 generalov. V bližini se bo formirala vojska, predstavniki delegacij in organizacij in narod. Ves sprevod krene nato k etnografskemu muzeju. Godba je zaigrala Chopinovo posmrtno koračnico: vsakih pet minut bo oddan topovski strel. Ko prispe žalni sprevod do Etnografskega muzeja, bodo krsto prenesli v svečano dvorano in s tem bodo pogrebne svečanosti zaključene.

Dr. Ante Trumbić

več prebudil in je davi mirno zasnil v večno spanje. Vest o njegovi smrti se je bliskovito razširila po vsem Zagrebu. Na mnogih hišah so izveščene žalne zastave. Osnovan je poseben odbor, ki bo določil podrobnosti glede pogreba. Pri decembrskih volitvah je nameraval dr. Trumbić kandidirati v Zagrebu.

Pokojni dr. Trumbić se je rodil 17. maja 1864 v Splitu. Po končani študiji se je posvetil advokaturi in je že zgodaj posegel v politično borbo. Leta 1895 je bil prvič izvoljen za narodnega poslanca ter vodil borbo za osvoboditev Hrvatov izpod madžarskega jarma. Med svetovno vojno je odšel v inozemstvo in tam na čelu Jugoslovenskega odbora vodil propagando za Jugoslavijo. Na mirovni konferenci v Parizu je bil član jugoslovenske delegacije in se je zlasti boril za priključitev Dalmacije, ki so jo takrat zasedli Italijani. Kot zunanji minister v letih 1918 do 1920 si je prav tako pridobil velike zasluge za narodno osvobodjenje in uedinjenje. V Jugoslaviji se je pridružil Radićevi stranki in bil vsa leta eden njenih najvidnejših voditeljev. Vse do zadnjih dni svojega življenja je aktivno zasledoval politično življenje in stal s svojimi izkušnjami in navetmi na strani dr. Mačka. Njegova smrt je zaradi tega izzvala po vsej Hrvatski veliko žalost.

Blag mu spomin!

